

KODEKS PONAŠANJA

SOS DJEČIJIH SELA

Radni materijal
01 Novembar 2010

Uputstvo relevantno za:

Sve asocijacije članice organizacije SOS Children's Village International
Sve članove odbora i zaposlenike SOS-a
Sve urede generalnog sekretarijata organizacije SOS Children's Village International
Sve osobe koje rade za ili u ime SOS Children's Villages

Za sadržaj zadužen:

Internacionalni ured, Razvoj ljudskih resursa i organizacije

SADRŽAJ

UVOD	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
1 OSIGURAVANJE RESPECTFUL I ODGOVORNOG RADA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
2 PROFESIONALNOST U RADU SA DJECOM	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
Promocija Dobrobiti I Razvoja Djece	Error! Bookmark not defined.
Zaštita djece – očuvanje bezbjednosti djeteta	3
3 PROFESIONALNOST U DRUGIM ASPEKTIMA RADA	4
Odgovorna Upotreba Moći I Pozicije	Error! Bookmark not defined.
Odgovorno iskorištavanje resursa	Error! Bookmark not defined.
Odgovorna upotreba informacija	Error! Bookmark not defined.
4 POSLJEDICE KRŠENJA PRAVILA RADA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
5 POTPIS I PREDANOST	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Uvod

SOS Dječija sela rade za djecu¹ kao nezavisna nevladina organizacija koja unapređuje društveni razvoj. Poštujemo različitost vjera i kultura i djelujemo u onim zemljama i zajednicama u kojima naša misija može doprinijeti njihovom razvoju. Djelujemo u duhu naše Vizije, Misije i Vrijednosti naših standarda kvaliteta uključujući Politike zaštite dječijih prava i Konvenciju UN-a o pravima djeteta koja promoviramo širom svijeta.

Naša Vizija: Svako dijete pripada jednoj porodici i raste uz ljubav, poštovanje i sigurnost.

Naša Misija: Mi stvaramo porodice za ugroženu djecu, pomažemo im da oblikuju svoju budućnost i učestvujemo u razvoju njihovih zajednica.

Naše Vrijednosti:

HRABROST	Djelujemo
PREDANOST	Ispunjavamo naša obećanja
POVJERENJE	Vjerujemo jedni u druge
POUZDANOST	Pouzdana smo partneri

Ovo su ključna uvjerenja i stavovi na kojima se zasniva naša organizacija, temelj našeg uspjeha. Ove osnovne vrijednosti rukovode naše aktivnosti, odluke i odnose dok djelujemo u cilju ostvarivanja naše misije i obezbjeđenju sigurnosti za djecu o kojoj brinemo. SOS dječija sela se temelje na ovim ključnim vrijednostima kako bi održali reputaciju kvalitetne, časne i respektabilne organizacije koja se brine za djecu i poštivanje osnovnih prava svih osoba u skladu sa Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima. SOS dječija sela takođe uvažavaju postojanje drugih kodeksa i smjernica koji su korišteni prilikom izrade ovog kodeksa, a koji nam pomažu da uskladimo naš rad s pravima djeteta i humanitarnim principima.

Organizacija SOS Dječija sela razvila je ova pravila rada kako bi očuvala najviše standarde etike i profesionalnosti u radu svih zaposlenika i osoba povezanih sa organizacijom – istovremeno ne kršeći (pridržavajući se) prava koja su na snazi u zemljama u kojima radimo. Štaviše, namjera ovog dokumenta jeste da zaštiti zaposlenike i osobe povezane sa organizacijom od lažnih optužbi za neprikladno ponašanje u radu sa djecom.

Ovaj Kodeks ponašanja se odnosi na sve zaposlene, saradnike, odnosno sve koji su u bilo kakvom formalnom odnosu sa SOS dječijim selima u svim lokacijama.

¹ Prema Konvenciji o pravima djeteta UN-a, 'dijete' podrazumijeva svako ljudsko biće ispod osamnaest godina starosti, osim ukoliko zakon zemlje nalaže punoljetstvo u ranijoj uzrasnoj dobi.

1 OSIGURANJE SAVJESNOG I ODGOVORNOG PONAŠANJA

1.1 Svjestan sam da kao zaposlenik/saradnik SOS dječijih sela kontinuirano predstavljam SOS dječija sela u svom radu i životu. Znam da moj odnos i ponašanje imaju značajan uticaj na djecu i radne kolege u SOS programima kao i na reputaciju naše organizacije. Stoga ću voditi računa o ponašanju kako unutar tako i van SOS dječijih sela. Naročito, poštivaću lokalne zakone u mjestu gdje radim i djelovaću u skladu sa ključnim gore navedenim vrijednostima organizacije.

1.2 Obavezujem se da ću se s djecom, mladima, saradnicima i licima povezanim sa SOS dječijim selima, ponašati bez nasilja i provokacija bilo u postupcima, jeziku ili pokretima. Poštivat ću osnovna prava svih, bez obzira na spol, starost, sposobnosti, zdravlje, jezik, etničku pripadnost, rasu, boju kože, religiju, klasu i bilo koji drugi aspekt identiteta ili lične karakteristike. Ponašat ću se korektno, iskreno i taktično, te tretirati svu djecu, mlade, zaposlenike i osobe uključene u rad sa senzitivnošću, tolerancijom, dostojanstvom i poštovanjem. Poštovaću domaće zakone i lokalnu kulturu, tradiciju, običaje i praksu koji su u skladu s konvencijama UN-a. Stoga, neću učestvovati ni u kakvom obliku diskriminacije, zloupotrebe ili zlostavljanja (fizičkog, seksualnog ili verbalnog), zastrašivanja ili izrabljivanja, niti ću na bilo koji drugi način kršiti prava drugih.

1.3 U slučaju da obavljam funkciju menadžera, svjestan sam da imam dodatne odgovornosti odnosno da dajem primjer primjerenog ponašanja koji je predviđen Kodeksom, da stvaram okruženje u kojem se primjereno ponašanje može unapređivati, da osiguram da svi budu upoznati sa Kodeksom i da pomažu provođenju istog u praksi, te da rješavamo neprimjereno ponašanje kao i utvrđena, odnosno moguća kršenja Kodeksa.

2 PROFESIONALNO PONAŠANJE S DJECOM

Unapređivanje dobrobiti i razvoja djece

2.1 Zabrinut sam zbog opšte situacije u kojoj se djeca nalaze i u potpunosti ću unapređivati njihovu dobrobit i doprinositi razvoju svakog pojedinog djeteta kako bi ostvarili svoj puni potencijal.

2.2 Doprinosiću stvaranju atmosfere ljubavi i brige za djecu. Djeci ću obezbjediti poštovanje, pravdu i razumjevanje i pružiti im dobrobiti moralnog usmjerenja, samodiscipline i odgovarajućih uputa.

2.3 Svjestan sam da djeci i mladima predstavljam uzor i stoga se obavezujem da ću se u svako doba ponašati savjesno i odgovorno. Priznajem jednake mogućnosti i tretirat ću svu djecu jednako uključujući i promociju jednakosti među spolovima.

Zaštita djece – zaštita djece od opasnosti

2.4 Uvijek ću cijeniti povjerenje koje su mi SOS dječija sela ukazala u smislu zaštite djece i njihovih interesa.

2.5 Uvijek ću se ponašati na način kako bi djecu i mlade zaštitio/la od svih oblika diskriminacije, zlostavljanja, maltretiranja i zapostavljanja, zagovarajući naše vrijednosti i viziju da „svako dijete raste u porodici uz ljubav, poštovanje i sigurnost“i unapređujući njihov razvoj.

2.6 Neću inicirati niti se upuštati u ljubavne, odnosno seksualne odnose sa djecom i mladima. Svjestan sam da bi takav odnos doveo do pravnih posljedica i uticao na ugled organizacije. Pogrešno uvjerenje o starosnoj dobi djeteta se ne može koristiti kao odbrana .

2.7 Neću nuditi novac, zaposlenje, robu ili uslugu za seks, seksualne usluge ili druge oblike ponižavajućeg i degradirajućeg ponašanja, odnosno iskorištavanja. To podrazumijeva i svaku razmjenu pomoći koja pripada korisnicima usluga SOS-a.

2.8 Neću stupati u seksualne odnose s članovima zajednice koji primaju određenu pomoć, obzirom da su ofkvi odnosi sami po sebi zasnovani na neravnopravnom položaju i sigurno bi narušili kredibilitet i integritet rada SOS dječijih sela.

2.9 Neću zapošljavati djecu kao „kućnu pomoć“ (radnike u domaćinstvu²) niti u bilo kojem drugom obliku rada koji ima hazardne karakteristike ili narušava obrazovanje djeteta, odnosno može biti štetan za fizički, metalni, socijalni, duhovni ili moralni razvoj djeteta.

2.10 Trudiću se da drugi vide moj rad s djecom i generalno neću previše vremena provoditi sam/a s djecom i daleko od drugih. Samo onda kada je to u skladu sa prirodom mog rada (npr. SOS majka) provodit ću duže vremenske periode sam sa djecom. Djeca koja su korisnici usluga SOS-a neće ostajati u mom domu preko noći (noćenje ili duži periodi), naročito ukoliko u prisustvu nema nijedne druge odgovorne odrasle osobe.

2.11 Sve probleme u vezi sa stvarnim, odnosno mogućim zlostavljanjem djeteta, maltretiranjem ili nekim drugim kršenjem Politike o zaštiti djeteta prijaviti u skladu s našim sistemom prijavljivanja i odgovaranja. To ću raditi vjerujući da imam zaštitu i podršku organizacije.³

2.12 Čuvaću povjerljivost podataka o djeci i mladima u programima SOS dječijih sela⁴ (npr. Informacije o njihovim porodicama, zdravstvenom stanju, itd). Ovaj princip povjerljivosti se odnosi i na bivše korisnike usluga SOS-a i njihovu braću i sestre i nakon isteka zaposlenja u SOS dječijim selima.

2.13 Neću čuvati u tajnosti nikakve informacije vezane za bilo kakve optužbe za zloupotrebu djece protiv mene, kako na početku zaposlenja u organizaciji SOS Dječija sela tako i u slučaju pojave u kasnijem radu.

3 PROFESIONALNO PONAŠANJE U DRUGIM ASPEKTIMA RADA

Odgovorno korištenje ovlaštenje i položaja

3.1 Svoj položaj ću koristiti za dobrobit organizacije u kontaktima sa državnim zvaničnicima, donatorima, sponzorima, dobavljačima i drugim licima povezanim s radom SOS dječijih sela. Izbjegavat ću sve sukobe interesa koji nastupaju iz ličnih interesa i/ili obaveza koje mogu imati prema trećoj strani sa kojom posluje organizacija SOS Dječija sela.

3.2 Svjestan sam da me djeca, mladi i odrasli poimaju kao autoritet. Ne smijem upotrebljavati tu poziciju u svrhu vlastite koristi ili koristi moje porodice ili prijatelja.

3.3 To znači da ne smijem zasnovati nikakvu vrstu poslovnog odnosa u ime organizacije SOS Dječija sela sa porodicom, prijateljima ili drugim ličnim/profesionalnim kontaktima u svrhu nabavke bilo kakvih usluga ili dobara za SOS Dječija sela.⁵

3.4 Svjestan sam da je zapošljavanje srodnika, supruga i partnera postojećih zaposlenika i članova odbora krajnje nepreporučljivo.⁶

3.5 Razumijem da ne smijem tražiti niti sugerisati da tražim bilo kakav novac, odnosno uslugu od drugih lica, a posebno korisnika SOS usluga, u zamjenu za našu pomoć, podršku ili usluge bilo kakve vrste niti ću prihvatati mito, odnosno veće poklone (osim malih znakova zahvalnosti)⁷ od vlade, korisnika usluga SOS-a, donatora, dobavljača ili drugih lica, a koji su ponuđeni zbog funkcije koju obavljam.

² Definicija rada djece u domaćinstvu (“kućna pomoć”) ne uključuje povremeno čuvanje beba, baštovanstvo, pomoć tokom školskih praznika ili u vremenu izvan škole.

³ Obaveza organizacije SOS Dječija sela jeste da osigura da u slučaju dobronamjernog predmeta prijave ne dođe do to ensure that those reporting concerns in good faith do not experience any negative repercussions or the effect of a negative reporting culture. Međutim, zaposlenici koji svjesno ili zlonamjerno prijavljuju neutemeljeno, mogu biti predmetom disciplinskog djelovanja. Takođe pogledati: 4.3.

⁴ Povjerljivo znači “osigurati da su informacije dostupne samo onim osobama koje su autorizovane za pristup”.

⁵ Takva kupovina je prihvatljiva samo rezultira, korektnim, transparentnim i isplativim procesom nabavke u kojem roba ili usluge isporučena od strane osobe ili kompanije predstavlja najbolji kvalitet ili vrijednost za SOS Dječija sela.

⁶ Pogledati HR priručnik, Standard 5: Profesionalan proces zapošljavanja, str. 25

⁷ Obavezni ste obavijestiti svog nadređenog ukoliko vam je ponuđen ili uručen poklon bio kakve vrste

3.6 Prilikom učešća u lokalnim političkim, vjerskim, ili društvenim aktivnostima, obavezujem se da ću se truditi da misija i ciljevi SOS dječijih sela ne budu ugroženi i da se ne naruši ugled SOS dječijih sela.

3.7 Neću konzumirati alkohol niti druge supstance koje mogu u velikoj mjeri umanjiti sposobnost obavljanja posla, odnosno ugroziti ugled organizacije.

3.8 Obezbijedit ću dobre i konstruktivne radne odnose sa svim zaposlenicima. Neću dozvoliti da bilo kakvi lični odnosi sa kolegama imaju negativan uticaj na moj rad, odnosno rad drugih zaposlenika ili radno okruženje općenito. Ukoliko sam u intimnom ličnom odnosu sa svojim pretpostavljenim ili zaposlenikom koji meni podnosi izvještaje, ovakvu vezu ću obznaniti.

Savjesno korištenje resursa

3.9 Resurse koji su mi povjereni od strane SOS dječijih sela koristiću na transparentan i razuman način i u skladu sa utvrđenim kontrolama koje osiguravaju optimalno korištenje svih naših materijalnih i ljudskih resursa.

3.10 Zaposlenici SOS-a su najvažniji resurs u SOS dječijim selima – neću se ophoditi na način koji bi mogao ugroziti moje ili zdravlje, sigurnost, bezbjednost drugih lica sa kojima radim.

3.11 Odgovorno ću koristiti računare i druge informacijske tehnologije i čuvati se od neprimjerene upotrebe, naročito one koja se odnosi na kreiranje, pregledanje, snimanje ili distribuciju bilo kakvog neprimjerenog ili uvredljivog sadržaja, uključujući slike zlostavljanja djece, prnografiju ili dječiju pornografiju i sl.

3.12 Svoj posao ću obavljati ekološki savjesno kako bi u tom pogledu bio dobar uzor djeci i mladima i kako bi buduće generacije imale nedirnutu i zdravu okolinu.

Savjesno korištenje informacija

3.13 Obzirom da moj položaj u SOS dječijim selima podrazumijeva povjerenje i pouzdanost, razumno ću postupati prilikom otkrivanja informacija mimo okvira standardnih profesionalnih propisa. Neću prenositi nikakve osjetljive ili potencijalno štetne informacije vanjskim organima ili pojedincima, uključujući predstavnike medija, bez odgovarajućeg ovlaštenja ili mimo ograničenja navedenih u relevantnim smjernicama SOS dječijih sela.

3.14 Prilikom razmjene opštih podataka o djeci i zaposlenicima (npr. podataka, priča itd. u svrhe PR, odnosa sa javnošću) postupaću uz puno poštivanje i uvažavanje njihove privatnost i dignitet.

3.15 Obavezujem se daću tražene informacije davati blagovremeno kako bi doprinio harmoničnom radnom okruženju, uvijek imajući na umu najbolje interese djeteta.

4 POSLJEDICE KRŠENJA KODEKSA PONAŠANJA

4.1 Svaki moj postupak se uzima u obzir! Jasno mi je da svako kršenje ovog Kodeksa ponašanja može imati ozbiljne posljedice po živote djece i mladih kao i za organizaciju. Stoga, SOS dječija sela će na kršenja Kodeksa ponašanja odgovoriti na način na koji smatra da je ispravan, bez obzira na poziciju, status ili lični odnos – u skladu sa nacionalnim i lokalnim zakonima, odnosno važećim propisima SOS-a. Posljedice mogu uključivati disciplinski postupak, otpuštanje s posla, te eventualno upućivanje na domaće organe; npr. Policiju ili druge nadležne agencije.

4.2 Ukoliko saznam za bilo kakvo kršenje Kodeksa ponašanja, svjestan/na sam da po službenoj dužnosti to moram prijaviti svom pretpostavljenom ili drugom licu koje je u poziciji da zaprimi takve prijave, npr. Licu odgovornom u slučaju incidenta ili problema u vezi sa zaštitom djeteta.

4.3 Jasno mi je da ću u slučaju prijavljivanja utvrđenog, odnosno mogućeg kršenja Kodeksa ponašanja to činiti u dobroj vjeri i da će SOS dječija sela osigurati da ne snosim nikakve negativne

reperkusije, odnosno posljedice zbog vršenja dužnosti prijavljivanja čak i u slučaju ako se kasnije ispostavi da je ta tužba neosnovana. Međutim, ukoliko svjesno iznesem lažne, odnosno maliciozne optužbe svjestan sam da se protiv mene može pokrenuti postupak.

4.4 Jasno mi je da pravila rada ne mogu obuhvatiti sve aspekte dobrog rada. Ukoliko sam u nedoumici vezano za mogućnost neispravnog rada ili ponašanja koje može narušiti reputaciju organizacije, obavezujem se da ću u najranijem mogućem vremenskom roku pismenim ili usmenim putem upoznati svog rukovodioca sa nedoumicom.

4.5 U slučaju kada se radi o rukovodiocu koji je umiješan u taj incident, prijave se podnose njegovom pretpostavljenom.

5 POTPIS I OBAVEZA

5.1 Pažljivo sam pročitao/la i jasno razumio/la Kodeks ponašanja SOS dječijih sela. Poznato mi je da SOS dječija sela od mene očekuju da se u svako doba pridržavam standarda ponašanja opisanih u ovom Kodeksu. U potpunosti razumijem njegov kontekst i sadržaj. Poptisivanjem ovog Kodeksa ponašanja, obavezujem se da ću zajedno sa cijelom organizacijom SOS dječijih seal težiti ka i održavati traženo ponašanje i način života kao preduslov za moj rad u SOS dječijim selima.

5.2 Primio/la sam i potpisujem primjerak dokumenta; jedan primjerak potpisanog dokumenta će biti uloženi u moj personalni dosije.

Ime i prezime:

Datum:

Potpis:

Mjesto: